

Proiect didactic

Profesor: Vasiliu Mădălina-Maria

Școala: Colegiul „Mihai Viteazul” Ineu

Clasa: a V-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Subiectul: Narativul literar: Acțiune, personaj, timp, spațiu

Tipul lecției: de fixare

Obiectivul operațional al secvenței de învățare (scopul): consolidarea cunoștințelor referitoare la textul literar narativ.

Competența generală: 2. Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice:

2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale

2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse

2.3. Formularea unui răspuns personal și/sau a unui răspuns creativ pe marginea unor texte de diferite tipuri, pe teme familiare

Metode și procedee didactice: conversația euristică, explicația, lectura imaginilor, învățarea prin descoperire, diagrama Venn, harta povestirii.

Forme de organizare a activității: on-line (scenariul roșu), google meet, individuală/frontală.

Metode de evaluare: formativă, aprecieri verbale.

Mijloace de învățare: google meet, fișa de lucru, cărți ilustrate, internet, table interactivă: Jamboard.

Bibliografie:

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatură română, Clasele a V-a – a VIII-a București, 2017.

Manual de Limba și literatură română, clasa a V-a, Editura Cd Press, 2017.

Ioana Pârvulescu, *Prima carte cu secrete*, din volumul *Care-i faza cu cititul?*, coordonat de Liviu Papadima, Editura Arthur, București, 2010.

Monica Brown, *Biblioburro și cărțile călătore*, Editura Cartemma, Băița, Maramureș, 2019.

SCENARIU DIDACTIC

Evocarea

Captarea atenției: Profesorul provoacă elevii să își imagineze o întâmplare pornind de la niște imagini (anexa 1). Elevii și profesorul comentează imaginile, se realizează lectura imaginilor. Activitatea are loc pe google meet, în mod frontal.

După etapa de analiză a imaginilor, elevii au la dispoziție 10 minute să redacteze o povestire, pornind de la imaginile comentate. Profesorul încurajează elevii în activitate, oferind indicații. Activitatea are loc individual. Elevii citesc textele redactate. Profesorul verifică activitatea elevilor.

10 minute.

Realizarea sensului:

Pornind de la povestirile redactate, profesorul îi întreabă pe elevi ce înțeleg prin termenul de *povestire*. Dirijați de profesor, elevii descoperă că povestirea este *o expunere, o relatare a unui fapt, eveniment într-o desfășurare gradată*. Elevii își notează cele descoperite în caiete. Profesorul introduce termenul de *narațiune*, termen care este sinonim cu *povestirea*. Profesorul le explică elevilor etimologia cuvântului *narațiune*: lat *narratio* care înseamnă *povestire, istorisire*. De aici cuvintele noi: *narațiune-povestire, a nara-a povesti, narator-povestitor, narativ*: care ține de narațiune, de povestire, propriu narațiunii. Elevii își notează în caiete cuvintele descoperite.

Pentru ca elevii să facă diferența dintre narativul literar și narativul nonliterar, profesorul le prezintă elevilor două texte: textul din spatele imaginilor: *Biblioburro și cărțile călătore*, de Monica Brown și textul narativ nonliterar. *Prima carte cu secrete*, de Ioana Pârvulescu, din volumul *Care-i faza cu cititul?*, coordonat de Liviu Papadima

Elevii au de identificat asemănările și deosebirile dintre cele două texte, pe baza diagramei Venn, observând că ambele texte prezintă un șir de întâmplări, sunt texte narative, având ca temă lectura. Elevii observă că primul text prezintă o întâmplare imaginară din viața unei fetițe de la sat, care nu are acces la educație, textul având scopul de a emoționa, de a atrage cititorul, iar cel de-al doilea text prezintă o întâmplare reală din copilăria scriitoarei Ioana Pârvulescu, scopul fiind de a informa. Profesorul notează pe table interactivă, Jamboard, asemănările și deosebirile

identificate. Elevii completează diagrama Venn în caiete, descoperind trăsăturile textului literar narativ și a celui nonliterar narativ. Pornind de la analiza comparativă a celor două texte, profesorul anunță titlul noii lecții și obiectivele: Textul narativ literar: *Biblioburro și cărțile călătore*, de Monica Brown.

Elevii scriu titlul lecției în caiete.

Elevii își notează următoarele aspecte în legătură cu textul narativ literar.

Textul literar narativ prezintă un șir de întâmplări imaginare.

Textul literar narativ are următoarele trăsături:

- ☞ prezintă un șir de întâmplări imaginare, inventate;
- ☞ acțiunea prezentată este, de obicei, în ordine cronologică;
- ☞ evenimentele sunt plasate în timp și spațiu, utilizându-se indici spațiali și temporali;
- ☞ evenimentele sunt narate/povestite de către un narator (povestitor)
- ☞ acțiunea implică personaje care acționează și/ sau narează.

Personajul este orice ființă, obiect, fenomen al naturii care participă la acțiunea prezentată într-o operă literară.

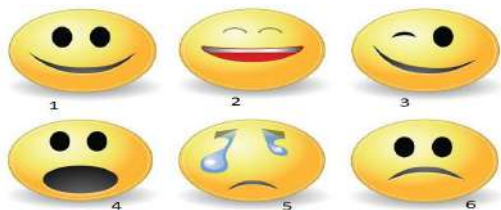
15 minute

Reflecția:

Elevii au sarcina de a asocia textul A, respectiv textul narativ literar, cu una dintre imaginile prezentate la începutul activității. În continuare, se realizează lectura integrală a textului narativ literar: *Biblioburro și cărțile călătore*, de Monica Brown. După lectură, elevii au de completat *Harta povestirii*. Profesorul prezintă *Harta povestirii* pe table interactivă și o completează, folosindu-se de notițe. Elevii rezolvă cerințele în caiete. Activitatea are loc frontal.

12 minute

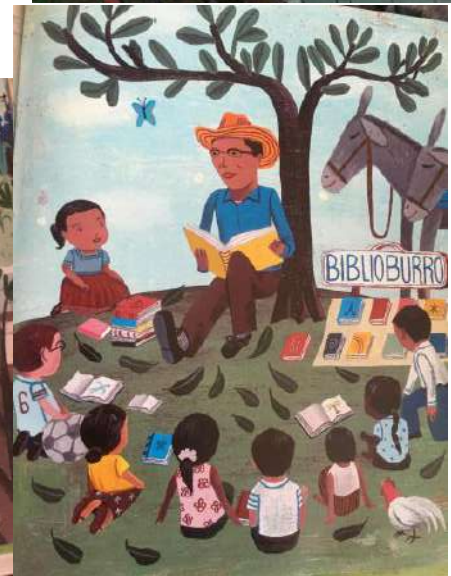
Tema pentru acasă: Elevii sunt provocați să aleagă emoticonul potrivit pentru a ilustra sentimentele provocate de textul citit. Elevii trebuie să-și motiveze alegerea.

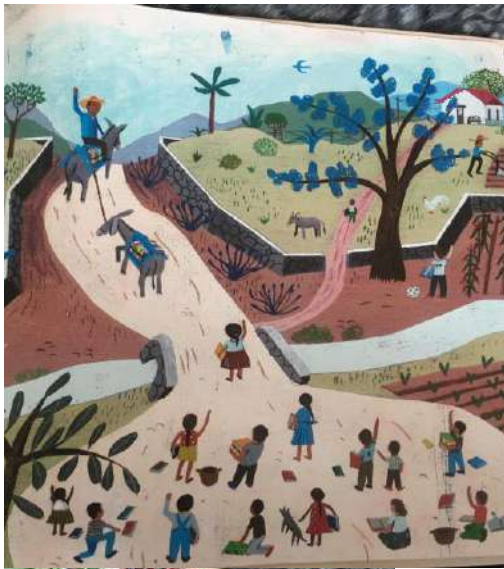


3 minute

ANEXA 1

LECTURA IMAGINILOR





ANEXA 2

Citește cu atenție textele de mai jos și comentează-le din perspectiva asemănarilor și deosebirilor

Text A

Pe un deal, în spatele unui copac, se afla o casă. În acea casă se afla un pat, iar în pat dormea dusă o fetiță pe nume Ana, care visează la lumea de afară și de dincolo de deal. Cocoșul îi dă deșteptarea Anei. Tatăl Anei e la munca câmpului, iar mama e ocupată cu treaba din grădină. După micul dejun, Ana și cu mama ei coboară dealul. Ana mijeste ochii din cauza soarelui orbitor și își dorește să fi rămas acasă, la răcoare, cu o carte în mână, cu cartea ei zburătoare, care ca prin magie o poartă spre cele mai îndepărtate ținuturi

Ana și-a citit cartea, singura ei carte, de atât de multe ori, încât o știa deja pe de rost. Cartea a fost un cadou de la învățătoarea ei pentru eforturile depuse la scris și la citit. Dar, toamna trecută, învățătoarea s-a mutat foarte departe, și acum nu mai e nimeni care să-i învețe carte pe Ana și pe ceilalți copii din sat. Așa că, seara, în patul ei din căsuța de pe deal, Ana își inventează propriile povești, pe care i le spune fratelui său înainte de culcare. Îi povestește despre creaturi imaginare care locuiesc în păduri, în munți și în mare. Și-ar dori niște povești noi de citit, dar învățătoarea a plecat din sat cu tot cu cărți.

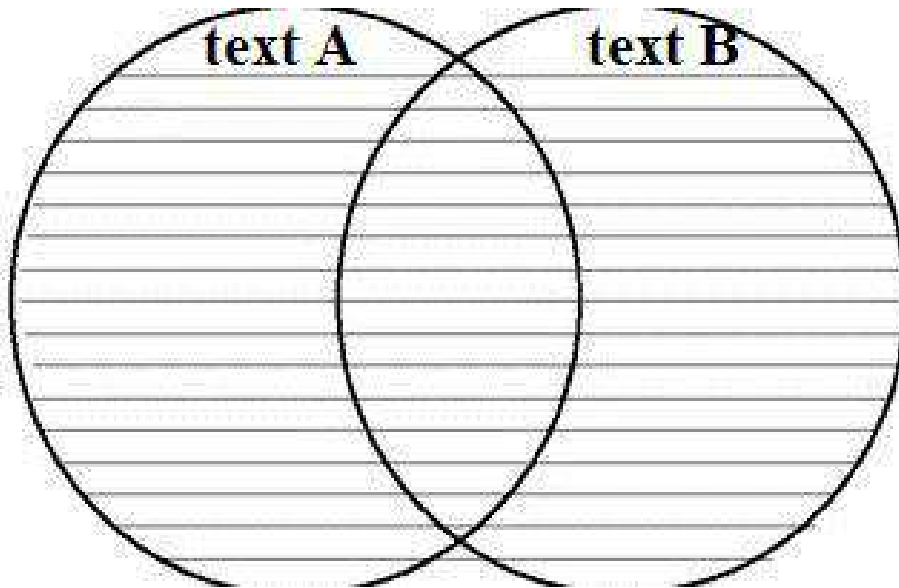
Biblioburro și cărțile călătoare, de Monica Brown.

Text B

Sunt Ioana Pârvulescu, m-am născut la Brașov și-am copilărit cu o droaie de rude interesante, printre care și cu Dorin, vărul meu. Pe când Dorin avea 12 ani și eu abia terminasem clasa întâi, am mers de-a lungul străzilor până la marginea de sus a orașului cu case vechi, unde, într-o curte interioară, își avea bătrânul anticar intrarea în magazinul lui de comori. Ne-a primit de parcă ne cunoștea dintotdeauna și ne-am împrietenit imediat.

Într-o zi, Dorin s-a gândit că trebuie să-i facem de ziua lui un cadou. Aveam cu toții bani puși deoparte și ne-am gândit să-i cumpărăm un ceas antiacvatic. Ne plăcea nouă cum sună: un antiacvatic pentru un anticar. L-am întrebat când e ziua lui de naștere, dar acesta a spus că e secret. Nu pot să vă spun cât am încercat să îi smulgem secretul, nu trecea o zi să nu aducem vorba de ziua lui și să nu îl implorăm să ne-o spună. Și-ntr-o zi, unchiul anticar ne-a spus secretul după obiceiul lui ciudat, adică într-un fel care-l făcea să fie mai secret:– Ziua mea, dacă tot vreți să o aflați, căutați-o aici, în anticariat. E la vedere, pe o carte. E legată cumva de o femeie. Dacă descoperiți cartea, veți afla când e ziua mea de naștere.

Prima cartea cu secrete, de Ioana Pârvulescu, din volumul Care-i faza cu cititul?, coordonat de Liviu Papadima



Narativ literar/Narativ nonliterar



Background

Clear frame



Biblioburro și cărțile călătoare

de Monica Brown

Lectura propriu-zisă:

Pe un deal, în spatele unui copac, se afla o casă. În acea casă se afla un pat, iar în pat dormea dusă o fetiță pe nume Ana, care visează la lumea de afară și de dincolo de deal. Cocoșul îi dă deșteptarea Anei. Tatăl Anei e la munca câmpului, iar mama e ocupată cu treaba din grădină. După micul dejun, Ana și cu mama ei coboară dealul. Ana mijeste ochii din cauza soarelui orbitor și își dorește să fi rămas acasă, la răcoare, cu o carte în mână, cu cartea ei zburătoare, care ca prin magie o poartă spre cele mai îndepărtate ținuturi.

Ana și-a citit cartea, singura ei carte, de atât de multe ori, încât o știa deja pe de rost. Cartea a fost un cadou de la învățătoarea ei pentru eforturile depuse la scris și la citit. Dar, toamna trecută, învățătoarea s-a mutat foarte departe, și acum nu mai e nimeni care să-i învețe carte pe Ana și pe ceilalți copii din sat. Așa că, seara, în patul ei din căsuța de pe deal, Ana își inventează propriile povești, pe care i le spune fratelui său înainte de culcare. Îi povestește despre creaturi imaginare care locuiesc în păduri, în munți și în mare. Și-ar dori niște povești noi de citit, dar învățătoarea a plecat din sat cu tot cu cărți.

Într-o dimineață, pe Ana o trezește un zgomot care sună cam așa: tacataca! tropa-tropa și ii-haaa foarte tare! La poalele dealului, Ana vede un bărbat care ține în mână o plăcuță pe care scrie: Biblioburro. Bărbatul striga: Cărți, cărți! Ana coboară dealul în fugă până la bărbatul cu plăcuța, măgarii și cărțile. Și alți copii aleagă la fel ca ea, țopăind spre poalele dealurilor.

- Cine ești tu? Și ei cine sunt? întrebă Ana

- Eu sunt un bibliotecar, iar aceștia sunt Alfa și Beta, măgarii mei. Bun venit la Biblioburro, biblioteca mea, răspunse bărbatul

-Dar domnule, credeam că bibliotecile se găsesc numai în orașele mari și numai în clădirile impunătoare, spuse cu mirare Ana.

- Nu și aceasta, răspunse bibliotecarul. Aceasta este o bibliotecă specială.

Apoi, bărbatul ia cărțile, le întinde pe jos sub un copac și îi invită pe copii să i se alăture. Atât de multe povești! Ana răsfoiește pe rând toate cărțile și descoperă în ele delfini roz și fluturi albaștri, castele și zâne, lei vorbitori și covoare fermecate

- Cineva ar trebui să scrie o poveste despre măgarii tăi, îi spuse Ana bibliotecarului, mângâindu-l pe Alfa pe bot și oferindu-i un smoc de iarbă lui Beta.

- De ce nu faci tu asta? întrebă el.

Bibliotecarul își strânse apoi cărțile și porni iarăși la drum.

- Să vă bucurați de cărți! le strigă bărbatul copiilor. Mă voi întoarce!

Ana urcă dealul în fugă, strângând cărțile la piept. Abia așteptă să-i arate cărțile fratelui ei, iar în acea seară, Ana citi până i s-au închis ochii de oboseală. În fiecare dimineață, Ana își făcea treburile în gospodărie, apoi citea și privea în zare, pe fereastră. Căuta să audă sunetul copitelor măgarilor, dar săptămânile treceau și bibliotecarul nu se mai întorcea.

Într-o noapte, Ana visase că zboară peste țara ei pe spatele unui future. În vis, fetița traversează munți, oceane, râuri și jungle, împărțind povești peste tot pe unde trece. Poveștile zboară din gura și din degetele ei, ca prin magie, căzând în mâinile copiilor care le așteptau pe pământ. Când Ana se trezește, își dă seama că îi este foarte dor de Alfa și de Beta și cărțile de pe spatele lor. Își aduse aminte că bibliotecarul îi spusese că ar putea și ea să scrie o carte, așa că își luă hârtie, creioane și sfoară și se apucă de treabă.

În cele din urmă, exact când Ana ajunsese să creadă că n-o să-l mai vadă niciodată pe bibliotecar, aceasta se trezește și aude în depărtare iii-haa, iii-haa! Și pe copiii din sat țipând de încântare. Ana aleargă spre poalele dealului cu cărțile împrumutate și cu o surpriză anume pregătită pentru bibliotecar.

- Am scris această poveste pentru dumneata, îi spune ea.

-Ce bine, răspunde bibliotecarul, apoi le citește copiilor adunați sub copac povestea Anei.

Când vine vremea de plecare, bibliotecarul pune bine cartea Anei pe spatele măgarului, ca s-o ia cu el peste dealuri și peste câmpii, până la alt copil care visează la Alfa și la Beta și la toate poveștile pe care i le va aduce Biblioburro.



Background

Clear frame



Open on a new page

HARTA TEXTULUI

Tempul acțiunii: Când se petrece acțiunea?

Acțiunea se petrece toamna.

Spațiul acțiunii: Unde se petrece acțiunea?

Acțiunea are loc într-un sat, aflat pe un deal

Personaje: Care sunt personajele textului?

Personajele sunt Ana, copiii din sat, fratele Anei, bibliotecarul și măgarii

Personaj principal: Care sunt înșirările Anei?

Ana este o fată silitoare, care subește lectura. Este harnică și ascultătoare. Ana are imaginație.

TITLUL: **Bibliotecarul și cărțile călătoare**

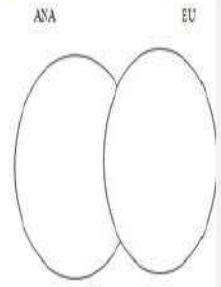
AUTORUL: **Monica Brown**

Ordenează cronologic următoarele evenimente din textul narativ literar studiat:

1. Bibliotecarul se întoarce în sat și Ana îi face cadou cartea scrisă de ea.
2. Fată iubește lectura, dar nu are acces la cărți.
3. Ana trăiește într-o casă, aflată pe un deal.

4. Bibliotecarul le dăruiește copiilor multe povești, le împrumută cărți, iar mai apoi pleacă, spunându-le că se va întoarce.
5. Într-o zi, în sat apare un bărbat cu doi măgari și cu multe cărți.
6. Bărbatul este un bibliotecar.
7. Ana îl așteaptă cu nerăbdare pe bibliotecar și scrie o carte despre măgarii acestuia

Comparați înșirările Anei cu propriile tale înșirări.



HARTA TEXTULUI

Personaje: Care sunt personajele textului?

Spațiul acțiunii: Unde se petrece acțiunea?

Timpul acțiunii:
Când se petrece acțiunea?

Ordonează cronologic următoarele evenimente din textul narativ literar studiat:

1. Bibliotecarul se întoarce în sat și Ana îi face cadou cartea scrisă de ea.
2. Fetița iubește lectura, dar nu are acces la cărți.
3. Ana trăiește într-o casă, aflată pe un deal.
4. Bibliotecarul le citește copiilor multe povești, le împrumută cărți, iar mai apoi pleacă, spunându-le că se va întoarce.
5. Într-o zi, în sat apare un bărbat cu doi măgari și cu multe cărți.
6. Bărbatul este un bibliotecar.
7. Ana îl așteaptă cu nerăbdare pe bibliotecar și scrie o carte despre măgarii acestuia

Personaj principal: Care sunt însușirile Anei?

TITLUL

AUTORUL

Compară însușirile Anei cu propriile tale însușiri.

ANA

EU

